

Vyvěšeno dne: 20. 8. 2026

Svěšeno dne: 3. 9. 2026

Jana Tomanová

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně Jitky Zavřelové a soudců Tomáše Foltase a Jana Kratochvíla v právní věci žalobkyně: **Energie - stavební a báňská a.s.**, IČO 451 46 802, se sídlem Vašíčkova 3081, Kladno, zastoupená JUDr. Ing. Šimonem Petákem, Ph.D., LL.M., advokátem se sídlem Revoluční 1003/3, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo spravedlnosti**, se sídlem Vyšehradská 424/16, Praha 2, proti usnesení žalovaného ze dne 13. 10. 2025, čj. MSP-229/2025-OSZT-SRZT/4, o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 20. 1. 2026, čj. 15 A 190/2025-14,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalobkyně **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III.** Žalovanému **s e** náhrada nákladů řízení **n e p ř i z n á v á .**

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Policie České republiky pro účely trestního řízení vedeného s žalobkyní pro trestný čin zkrácení daně, poplatku a podobné povinné platby zadala znalkyni Ing. Soni Novákové, Ph.D., aby vypracovala znalecký posudek. Znalkyně vypracovala posudek z 24. 8. 2022.

[2] Žalobkyně podáním z 1. 10. 2025 upozornila žalovaného na nedostatky tohoto posudku a na spáchání přestupku ze strany znalkyně podle zákona č. 254/2019 Sb., o znalcích, znaleckých kancelářích a znaleckých ústavech. Žalovaný v záhlaví uvedeném usnesením nicméně toto podání podle § 76 odst. 1 písm. a) zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále „přestupkový zákon“), odložil. Toto podání totiž dle žalovaného neodůvodňuje zahájení přestupkového řízení. Žalovaný uvedl, že nemůže výkonem svého dohledu nad znalkyní zasahovat do stále probíhajícího trestního řízení a tím narušovat nezávislost jiných orgánů veřejné moci. Zhodnocení posudku je úkolem právě těchto orgánů, u nichž žalobkyně také může vznést své výhrady vůči posudku. Závěrem žalovaný uvedl, že zasláním tohoto usnesení žalobkyni splnil svoji

povinnost stanovenou v § 42 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, tedy aby sdělil žalobkyni, jakým způsobem naložil s jejím podnětem.

[3] Proti postupu žalovaného podala žalobkyně k Městskému soudu v Praze dvě žaloby. Jednak žalobu podle § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), proti usnesení žalovaného (viz dále). A také zásahovou žalobu podle § 82 s. ř. s. (tuto žalobu odmítl městský soud usnesením ze 17. 4. 2026, čj. 8 A 188/2025-34; kasační stížnost žalobkyně proti tomuto usnesení projednává Nejvyšší správní soud v řízení vedeném pod sp. zn. 9 As 65/2026).

[4] Jde-li o žalobu proti usnesení žalovaného podanou podle § 65 s. ř. s., tu městský soud odmítl v záhlaví uvedeném (nyní napadeném) usnesením. Městský soud konstatoval, že žalobkyně se proti postupu žalovaného nemůže bránit u správních soudů. Městský soud jednak s odkazy na judikaturu uvedl, že usnesení o odložení věci podle § 76 odst. 1 písm. a) přestupkového zákona není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Tento typ usnesení, které nemůže zasahovat do práv žalobkyně, je tedy vyloučen ze soudního přezkumu. Žalovaný měl podle § 42 správního řádu pouze povinnost podnět vyřídit a informovat o tom žalobkyni, nikoliv ale povinnost podnětu vyhovět. Městský soud dále uvedl, že žalobkyně se ani skrze zásahovou žalobu nemůže domoci zahájení přestupkového řízení se znalkyní. Jednak z judikatury vyplývá, že třetí osoba nemá právo na zahájení přestupkového řízení, a proto taková osoba není ani procesně legitimována k podání žaloby. Zároveň se žalobkyně v rámci své argumentace dovolává ochrany veřejného zájmu. Správní soudy však poskytují ochranu pouze veřejným subjektivním právům konkrétních osob. Žalobkyně může vznášet své výhrady vůči danému posudku přímo v rámci trestního řízení.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

Kasační stížnost

[5] Proti tomuto usnesení městského soudu podala žalobkyně (dále „stěžovatelka“) kasační stížnost. Stěžovatelka souhlasí s tím, že nemá právo, aby žalovaný rozhodl o jejím podnětu určitým způsobem. Má však právo na to, aby se žalovaný tímto podnětem vůbec zabýval. Žalovaný však, pod záminkou údajné nemožnosti zahájit přestupkové řízení, podnět bez dalšího odložil. Situace stěžovatelky se liší oproti situacím doposud řešeným v judikatuře. V doposud řešených situacích správní orgány odložily podněty z věcných důvodů, např. že vůbec nešlo o přestupek anebo nastaly okolnosti vylučující jeho protiprávnost. Žalovaný tedy měl podnět „alespoň nějak“ věcně zhodnotit. To platí i přes pravidlo vyplývající z judikatury, dle kterého se třetí osoba nemůže domoci zahájení přestupkového řízení s jinou osobou. Z tohoto pravidla nevyplývá, že ze soudního přezkumu jsou vyloučeny všechny situace, kdy správní orgány odmítnou vykonávat své pravomoci. Výklad městského soudu vede k závěru, že správní orgány mohou podobné podněty pouze skartovat a vyrozumívát podatele o tom, že nezahájily požadované řízení.

[6] Z judikatury vyplývá, že proti nečinnosti správních orgánů spočívající v nezahájení řízení z moci úřední se lze za určitých podmínek bránit žalobou proti nezákonnému zásahu (rozsudek rozšířeného senátu NSS z 26. 3. 2021, čj. 6 As 108/2019-39, č. 4178/2021 Sb. NSS, *Žaves*). Tato judikatura vychází z předpokladu, že správní orgán je nečinný, protože nevydal správní rozhodnutí. Stěžovatelka má v tomto ohledu, na rozdíl od městského soudu, za to, že usnesení žalovaného je rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Jde o usnesení, které bylo stěžovatelce oznámeno a zasahuje do její právní sféry. Žalovaný tímto usnesením autoritativně stanovil, že věc již nebude dále projednávána. Tím žalovaný uzavřel možnost, aby stěžovatelka uplatnila svá práva ve vztahu k dohledu žalovaného nad znalci, případně její práva jako osoby poškozené z přestupku. Vzhledem k zásadě subsidiarity zásahové žaloby ve vztahu k žalobě proti rozhodnutí nicméně stěžovatelka podala z procesní opatrnosti obě tyto žaloby.

pokračování

[7] V případě stěžovatelky jsou splněny podmínky pro přípustnost její žaloby, které vyplývají z rozsudku *Žaves*. Postupem žalovaného totiž stěžovatelka byla zkrácena jak na svém právu na vyřízení podnětu, tak i na svém právu účastnit se případného přestupkového řízení jako poškozená a na z toho vyplývajících právech. Stěžovatelka by se při řádném postupu žalovaného např. mohla domáhat náhrady škody a případně by mohla podat proti rozhodnutí žalovaného ve věci samé řádný opravný prostředek a následně žalobu. Na otázku přípustnosti správní žaloby přitom nemá vliv ani případná možnost stěžovatelky, aby se náhrady škody domáhala v rámci civilního řízení. Stěžovatelka není „člověkem z ulice“, kterého by se věc nijak nedotýkala a který by se dovolával ochrany veřejného zájmu. Stěžovatelka je naopak potenciálním účastníkem přestupkového řízení. Postupem žalovaného tedy došlo k významnému zásahu do práv stěžovatelky.

Vyjádření žalovaného

[8] Žalovaný se ve svém vyjádření ke kasační stížnosti ztotožňuje s posouzením městského soudu a považuje kasační stížnost za nedůvodnou. Žalovaný má za to, že stěžovatelčina žaloba je podle § 68 písm. e) ve spojení s § 70 písm. a) s. ř. s. nepřipustná. Usnesení o odložení věci totiž není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Stěžovatelka zároveň nemá právo na zahájení přestupkového řízení se znalkyní. Žalovaný vyřídil stěžovatelčin podnět řádným způsobem.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[9] Kasační stížnost není důvodná.

Obecná východiska kasačního přezkumu

[10] Nejvyšší správní soud nejprve uvádí, že „je-li kasační stížností napadeno usnesení o odmítnutí žaloby, přicházejí pro stěžovatele v úvahu z povahy věci pouze kasační důvody dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., spočívající v tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu“ (z právní věty rozsudku NSS z 21. 4. 2005, čj. 3 Azs 33/2004-98, č. 625/2005 Sb. NSS). Nejvyšší správní soud tedy v nynějším rozsudku bude pouze přezkoumávat to, zda v řízení před městským soudem byly splněny podmínky pro odmítnutí stěžovatelčiny žaloby. Z tohoto důvodu se Nejvyšší správní soud nebude a ani nemůže zabývat otázkou, zda v nynějším případě skutečně mělo být zahájeno přestupkové řízení. Touto otázkou by se Nejvyšší správní soud mohl zabývat např. až tehdy, pokud by žalovaný rozhodl o přestupku znalkyně (obdobně také rozsudek NSS z 27. 5. 2025, čj. 8 As 250/2024-56, bod 23).

[11] Nejvyšší správní soud dále upozorňuje, že „není porušením práva na spravedlivý proces, jestliže obecné soudy nebudují vlastní závěry na podrobné oponentuře (a vyvracení) jednotlivě vznesených námitek, pakliže proti nim staví vlastní ucelený argumentační systém, který logicky a v právu rozumně vyloží tak, že podpora správnosti jejich závěrů je sama o sobě dostatečná“ (nálezn Ústavního soudu z 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08, N 26/52 SbNU 247, bod 68). Jinými slovy, není třeba, aby se Nejvyšší správní soud vyjadřoval ke všem dílčím argumentům, které stěžovatelka vznesla v kasační stížnosti. Důležité totiž je, aby Nejvyšší správní soud postavil proti tvrzením stěžovatelky právní názor, v jehož konkurenci kasační argumentace jako celek neobstojí (obdobně také rozsudek NSS z 13. 3. 2026, čj. 22 Ads 284/2025-67, bod 53).

[12] Pro vypořádání nyní projednávané kasační stížnosti postačí, aby Nejvyšší správní soud zodpověděl na dvě otázky. Tyto dvě otázky totiž korespondují se dvěma stěžejními rozhodovacími důvody, pro které městský soud odmítl stěžovatelčinu žalobu. První z těchto otázek zní, zda je usnesení o odložení věci podle § 76 odst. 1 přestupkového zákona rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s.

Jinými slovy, zda žaloba, kterou stěžovatelka podala přímo proti usnesení žalovaného, je přípustná. Druhá z těchto otázek zní, zda by stěžovatelčina žaloba případně mohla být přípustná jako zásahová žaloba podle § 82 s. ř. s. Jinými slovy, zda ob stojí argumentace a postup městského soudu, dle kterého by v nynější věci nebyla přípustná ani zásahová žaloba, a proto městský soud stěžovatelku nevyzval ke změně žalobního typu [povinnost krajských soudů (městského soudu), aby za určitých okolností vyzvaly žalobce ke změně žalobního typu, potvrdil rozšířený senát NSS v usnesení z 17. 9. 2019, čj. 1 As 436/2017-43, č. 3931/2019 Sb. NSS, v bodě 35]. Nejvyšší správní soud dodává, že ačkoliv se stěžovatelka v rámci své kasační argumentace dovolává případných práv, kterými by mohla disponovat až v rámci zahájeného přestupkového řízení, je z její argumentace zřejmé, že svá práva by fakticky považovala za ochráněná již samotným zahájením přestupkového řízení.

Usnesení o odložení věci není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s.

[13] Podle § 42 správního řádu *správní orgán je povinen přijímat podněty, aby bylo zahájeno řízení z moci úřední. Pokud o to ten, kdo podal podnět, požádá, je správní orgán povinen sdělit mu ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel, že řízení zahájil, nebo že neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední, popřípadě že podnět postoupil příslušnému správnímu orgánu (...).*

[14] Podle § 76 odst. 1 písm. a) přestupkového zákona *správní orgán, aniž řízení zahájí, věc usnesením odloží, jestliže došlo oznámení neodůvodňuje zahájení řízení o přestupku nebo předání věci. Podle § 76 odst. 3 přestupkového zákona usnesení o odložení věci podle odstavců 1 a 2 se pouze poznamená do spisu. Správní orgán o odložení věci vyrozumí osobu dotčenou jednáním podezřelého z přestupku, je-li mu známa (...).*

[15] Podle § 2 s. ř. s. *ve správním soudnictví poskytují soudy ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon. Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závažně určují jeho práva nebo povinnosti, (dále jen "rozhodnutí"), může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti (...).*

[16] Povahou usnesení o odložení věci se Nejvyšší správní soud již ve své rozhodovací praxi zabýval. V rozsudku ze 13. 8. 2009, čj. 9 As 57/2008-35, č. 1949/2009 Sb. NSS, shledal, že „*rozhodnutí o odložení věci podle § 66 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, týkající se návrhu podaného podle § 68 odst. 1 téhož zákona, je ve vztahu k osobě, která takový návrh podala, rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s., proti němuž (...) je přípustné bránit se správní žalobou.*“ Předchozí právní úprava, tj. zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, však obsahovala dělení přestupků na přestupky projednávané z úřední povinnosti a na přestupky projednávané pouze na návrh, přičemž citovaný závěr se vztahoval pouze k tzv. návrhovým přestupkům. Vzhledem k tomu, že nový (nyní aplikovaný) přestupkový zákon již návrhové přestupky nezná, tj. všechny přestupky se nově projednávají pouze z úřední povinnosti, nelze judikaturu vztahující se k návrhovým přestupkům již dále aplikovat (obdobně rozsudek NSS z 21. 7. 2023, čj. 5 As 170/2022-58, bod 20).

[17] Ve výše zmiňovaném rozsudku čj. 9 As 57/2008-35 se nicméně Nejvyšší správní soud vyjádřil i k přestupkovým řízením zahajovaným z moci úřední. Uvedl, že „*v případě přestupků, o nichž vede správní orgán řízení pouze z úřední povinnosti, může fyzická či právnická osoba na spáchání přestupku upozornit podnětem, podání podnětu jí však nezakládá žádná subjektivní práva v řízení. V tomto řízení má stát, kterému byly oznámeny skutečnosti svědčící o existenci přestupku, prostřednictvím pověřeného správního orgánu povinnost projednat, zda se přestupek stal či nikoliv – osoba podávající podnět již nemá na průběh řízení žádný vliv (není-li účastníkem řízení z jiného titulu, nežli podání podnětu či oznámení).*“

pokračování

[18] Na tento závěr navázal Nejvyšší správní soud např. v rozsudku z 30. 4. 2021, čj. 5 As 40/2020-46: „*Tento typ řízení (přestupkové řízení) je přitom ovládnut principem oficiality, tedy správní orgán má právo i povinnost zahájit řízení, jakmile zjistí, že nastala skutečnost předvídaná zákonem, a dále se toto řízení řídí i principem legality, podle něhož je příslušný orgán povinen stíhat všechny delikty, o nichž se dozví. Naopak se v něm neuplatní zásada dispozitivní, dle které je účastník oprávněn nakládat předmětem řízení. Pokud příslušný správní orgán dospěje k závěru, že je zde důvodné podezření ze spáchání přestupku, je nejen oprávněn, ale i povinen správní řízení z moci úřední zahájit. Tomu odpovídá právní úprava posuzování podnětů k zahájení řízení z moci úřední dle § 42 správního řádu, neboť se jedná pouze o neformální postup; podatel tohoto podnětu nemá nárok na zahájení řízení vedeného z moci úřední. Posuzování těchto podnětů neprobíhá ve správním řízení a o vyřízení podnětu k zahájení řízení z moci úřední se nevydává žádné rozhodnutí o tom, že správní orgán neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední, je podatel pouze vyrozuměn prostým sdělením. (...) Toto ustanovení totiž ukládá správnímu orgánu pouze povinnost podnět v zákonné lhůtě vyřídit a podatele o tom informovat, nelze z něj však dovodit právo na vyhovění podnětu a tomu odpovídající vynutitelnou povinnost správního orgánu řízení zahájit*“ (body 20 a 21 citovaného rozsudku). Nejvyšší správní soud v návaznosti na tento citovaný rozsudek dodává, že dílčí závěr, že se v daných případech nevydává žádné rozhodnutí, se vztahuje k § 42 správního řádu jakožto k obecnému procesnímu ustanovení. V případě přestupků se nicméně uplatní zvláštní úprava stanovená v § 76 odst. 1 přestupkového zákona, dle které se v takových případech vydává usnesení. Přestupkové orgány jsou totiž vázány jak přestupkovým zákonem jakožto speciálním předpisem, tak subsidiárně i správním řádem (k otázce vztahu těchto dvou zákonů viz např. rozsudek NSS z 26. 6. 2025, čj. 9 As 72/2024-36, bod 27). Přestupkové orgány proto musí dodržet jak povinnost plynoucí z § 76 odst. 1 písm. a) přestupkového zákona, tj. vydat usnesení o odložení věci, tak povinnost stanovenou v § 42 správního řádu, dle které musí sdělit podateli podnětu informaci o tom, jakým způsobem s jeho podnětem naložily, pokud o toto sdělení podatel požádal. Vydání usnesení podle § 76 odst. 1 písm. a) přestupkového zákona nicméně nic nemění na neformální povaze postupu, který tomu předchází.

[19] K obdobnému závěru jako Nejvyšší správní soud v citacích výše dospěl také Ústavní soud: „*V usnesení sp. zn. II. ÚS 2990/13 ze dne 23. 10. 2013 Ústavní soud vyložil ustanovení § 42 správního řádu tak, že podnět tam zakotvený je nutno chápat jen jako podnět pro další činnost (opět tedy podle Ústavního soudu neexistuje právo stěžovatelů na to, aby jiná osoba byla stíhána za správní delikt). Na druhou stranu je však správní řízení ovládnuto zásadou oficiality i legality, podle níž je orgán povinen stíhat všechny delikty, o nichž se dozví. Jinými slovy, neexistuje právo na vyhovění podnětu a tomu odpovídající povinnost správního orgánu řízení zahájit. Možnost zahájit správní řízení z moci úřední (byť na základě vnějšího podnětu ve smyslu § 42 správního řádu) slouží totiž primárně k tomu, aby ve veřejném zájmu byla určitá otázka správním orgánem autoritativně vyřešena, a nikoliv k realizaci individuálních subjektivních práv fyzických a právnických osob (...)*“ (nález Ústavního soudu z 30. 10. 2019, sp. zn. Pl. ÚS 7/19, N 181/95 SbNU 274, bod 36).

[20] K otázce vztahu třetích osob k přestupkovým řízením je důležité zmínit také obecný závěr, který rozšířený senát Nejvyššího správního soudu uvedl v bodě 84 rozsudku Žaves: „*(...) Poškozený či jiné osoby odlišné od obviněného nemohou napadat výrok správního rozhodnutí týkající se viny či sankce, včetně výroku o zastavení řízení o přestupku. Posouzení viny a případné uložení sankce v rámci správního trestání se totiž odehrává výlučně ve vztahu státu a obviněného. Třetí osoba (ať již je touto osobou jiný obviněný, poškozený nebo jiná osoba) nemá subjektivní právo domáhat se zahájení řízení o správním deliktu s jiným subjektem nebo požadovat uznání jeho viny (srov. k tomu z početné judikatury např. rozsudky ze dne 31. 10. 2007, čj. 2 As 46/2006-100, č. 2276/2011 Sb. NSS, nebo ze dne 11. 3. 2008, čj. 8 As 46/2007-98, detailněji pak rozsudek ze dne 29. 1. 2015, čj. 8 Afs 25/2012-351, věc Philips Electronics a další, body 208 a 209).*“

[21] Na základě všech výše citovaných východisek má Nejvyšší správní soud za to, že usnesení žalovaného není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. Jde naopak o úkon, který je podle § 70 písm. a) s. ř. s. vyloučen ze soudního přezkoumání. Usnesením žalovaného totiž stěžovatelka nemohla být dotčena na svých veřejných subjektivních právech, resp. tímto usnesením nedošlo

ke vzniku, změně, zániku či závaznému určení jejího práva nebo povinnosti. Správní soudy však poskytují ochranu pouze veřejným subjektivním právům. Zahájení či nezahájení přestupkového řízení se znalkyní, tedy řízení zahajovaného z moci úřední, je na základě zásady oficiality zcela v dispozici žalovaného. Toto zahájení či nezahájení není v dispozici stěžovatelky, a to i kdyby v daném řízení vystupovala jako osoba poškozená. Jinými slovy stěžovatelka nemá právo na zahájení přestupkového řízení se znalkyní. Žalovaný zároveň neměl povinnost stěžovatelčin podnět „alespoň nějak“ věcně projednat. Žalovaný měl povinnost tento podnět vyřídit a informovat o tom stěžovatelku, což žalovaný také učinil. Nad rámec nutného pouze Nejvyšší správní soud uvádí, že žalovaný poskytl ve svém usnesení přezkoumatelné vysvětlení, proč se stěžovatelčím podnětem dále nezabýval (byť Nejvyšší správní soud upozorňuje, že se nezabýval tím, zda lze s tímto vysvětlením žalovaného souhlasit i věcně). Není tedy pravdou, že by žalovaný stěžovatelku pouze „nějak odbyl“, jak stěžovatelka naznačuje v kasační stížnosti.

[22] Nejvyšší správní soud dodává, že ke stejnému závěru jako nyní, tedy že usnesení o odložení věci není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., dospěl také v jiných sporech (viz rozsudky ze 14. 3. 2025, čj. 4 As 194/2024-69, bod 19; z 21. 7. 2023, čj. 5 As 170/2022-58, bod 27; z 28. 4. 2020, čj. 4 As 133/2018-37, bod 29). Rozsudek čj. 4 As 194/2024-69 se dokonce stejně jako nynější rozsudek také týkal podnětu, jímž tehdejší stěžovatelka upozornila na údajný přestupek tehdejších znalců. Také tehdy Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost podanou tehdejší stěžovatelkou. V nynější věci přitom Nejvyšší správní soud neshledal důvod k tomu, proč by o nynější kasační stížnosti měl rozhodnout odlišně, resp. nesouhlasí se stěžovatelkou v tom, že by se nyní řešená situace nějak zásadně lišila od jiných situací doposud řešených judikaturou.

[23] Nejvyšší správní soud tedy souhlasí s městským soudem v tom, že stěžovatelka se proti usnesení žalovaného nemohla bránit žalobou podanou podle § 65 s. ř. s.

Proti nezahájení přestupkového řízení se stěžovatelka nemůže bránit ani zásahovou žalobou

[24] Nejvyšší správní soud nesouhlasí se stěžovatelkou v tom, že by v jejím případě byly splněny podmínky vyplývající z rozsudku *Žaves* k tomu, aby se proti postupu žalovaného mohla bránit zásahovou žalobou. Se stěžovatelkou lze souhlasit v tom, že rozsudek *Žaves* vymezuje podmínky, za kterých se v některých situacích některé osoby mohou domoci zahájení řízení, která jsou zahajována z moci úřední. Na druhou stranu, rozsudek *Žaves* právě ve vztahu k přestupkovým řízením výslovně stanoví, že třetí osoba (např. poškozený) se zásahovou žalobou nemůže domoci výroku, jímž by soud zavázal správní orgán k tomu, aby zahájil přestupkové řízení s jiným obviněným. To je případ i této věci.

[25] Důvody, proč tomu tak je, již částečně vyplývají z předchozích částí tohoto rozsudku. Je tomu tak proto, že „žalobní legitimaci pro podání zásahové žaloby nemá ten, kdo by se nemohl bránit žalobou proti rozhodnutí podle § 65 odst. 1 s. ř. s., které eventuálně z takto započaté správního řízení může vzejít (...). Například poškozený se tak nemůže domáhat zahájení přestupkového řízení proti podezřelému z přestupku, neboť poškozený či jiné osoby odlišné od obviněného nemohou napadat výrok správního rozhodnutí týkající se viny či sankce, včetně výroku o zastavení řízení o přestupku“ (bod 84 rozsudku *Žaves*). Toto obecné východisko, tedy že přestupkové řízení je primárně vztahem mezi obviněným a státem, potvrdil také Ústavní soud (viz citaci v bodě [19] tohoto rozsudku). Jinými slovy, domáhá-li se třetí osoba zásahovou žalobou zahájení přestupkového řízení s jinou osobou, musí být tato žaloba odmítnuta. V nyní projednávané věci tedy nebyl důvod, aby městský soud vyzýval stěžovatelku ke změně žalobního typu. Taková žaloba nadto byla u tohoto soudu podána (viz bod [3] tohoto rozsudku).

[26] Nejvyšší správní soud pro úplnost ideově odkazuje na svůj výše zmiňovaný rozsudek čj. 8 As 250/2024-56. V něm se sice nezabýval zahájením přestupkového řízení se znalcem.

pokračování

Zabýval se však zahájením správního dohledu nad daným znalcem a případným odnětím znaleckého oprávnění, tedy otázkami blízkými s otázkou zahájení přestupkového řízení (vztah řízení o odnětí znaleckého oprávnění a přestupkového řízení nicméně může být relativně komplikovaný – viz bod 15 odkazovaného rozsudku). Také ve vztahu k těmto vrchnostenským projevům veřejné správy Nejvyšší správní soud uvedl, že třetí osoba se nemůže dovolat jejich zahájení zásahovou žalobou.

IV. Závěr a náklady řízení

[27] S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud zamítl kasační stížnost jako nedůvodnou (§ 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s.).

[28] O náhradě nákladů řízení rozhodl podle § 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti, neboť ve věci neměla úspěch. Žalovanému, kterému by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, neboť mu v tomto řízení žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 20. srpna 2026

L. S.

Jitka Zavřelová v. r.
předsedkyně senátu